

SOTSIAALMINISTEERIUM

Riigikogu juhatus
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 02.10.2024 nr 2-3/15-153/
Meie 15.10.2024 nr 1.1-8/2488-2

Vastus Riigikogu liikme kirjalikule küsimusele (KK 153)

Lugupeetud Riigikogu liige Andrei Korobeinik

Täname Teid pöördumise eest ning vastame esitatud küsimustele:

1. Millised konkreetsed kulutused Teie ministeeriumi valdkonnas vähenevad võrreldes eelneva aastaga? Palun esitage nimekiri programmidest, tegevustest, projektidest jms, kus oleks arusaadav millega on tegemist ja mis on konkreetse kärpe suurus.

Sotsiaalministeeriumi tervisevaldkonna kokkuhoiukohad on järgmised:

Tervist toetavate valikute programm

Nakkushaiguste leviku tõkestamine (HIV, TB ja hepatiidid):

Tervise Arengu Instituudi poolt koordineeritavate terviseteenuste korralduse optimeerimine toob kokkuhoiu summas **0,2 mln eurot**. Terviseteenuste eelarvemahu vähendamisel lähtutakse põhimõttest, et säilima peab teenuste kättesaadavus abivajajatele. Eesmärk on sõlmida lepingud väiksema arvu partneritega, kellel on võimekus tagada teenuse jätkumine senises mahus.

Terviseriskide ennetamine ja tervise edendamise korraldamine:

Tervise Arengu Instituudi viljatusravi registri arenduste säästlikum korraldamine toob kokkuhoiu summas **0,01 mln eurot**.

Vaimse tervise edendamine:

Vaimse tervise teenuste vähendamine KOV-dele **0,21 mln eurot**. Vaimse tervise valdkonna arenduskulude (astmelise abi väljaarendamine, psühholoogide kutse-aasta ning vaimse tervise seiresüsteem) kokkuhoid **0,1 mln eurot**. Kõikide arendustega jätkatakse, kuid nende kulude võrra väiksemate sammudega.

Inimkeskse tervishoiu programm

Inimkeskse tervishoiu valdkonna arendamine:

Eesti bioetika ja inimuuringute nõukogu (EBIN) taotluste menetlustasu võtmise muutmine, tervishoiuteenuse kvaliteedi ekspertkomisjoni kulude vähendamine ja tervisevaldkonna tegevuste plaanitud mahukam digitaliseerimine hoiab kokku **0,04 mln eurot**.

Tervishoiuteenuste mudelite ümberkujundamine:

Avatud taotlusvooriga toetusprogrammi „Harvikaigustega laste ravi ja lapseas alanud harvikaiguse ravi toetamine” vähendamine **1 mln eurot** (algne eelarve 5 mln eurot). Möju sihtrühmale aitab vähendada asjaolu, et 1. juulist 2024. aastast rahastab Tervisekassa uut tsüstilise fibroosi ravimit, mis oli üks neist harvkravimitest, mida toetusprogrammi kaudu oli kavas toetada.

Eesti Geenivaramu tegevustoetuse vähendamine **0,14 mln eurot** (10% eelarvest). Kokkuvõtte on suunatud haldus- ja kommunikatsioonikuludele, st mitte sisulisele teenuse halvenemisele.

Terviseameti kiirabi teenuse korraldamise eelarve kokkuvõtte **0,1 mln eurot**. Ei toetata enam "Sinu käed päästavad elu" kampaania ning kiirabi kutsemeisterlikkuse simulatsiooniõppust.

Tervise ebavõrdsuse vähendamine ja ravikindlustuse tagamine:

Tervisekassale eraldatava vaktsiinikindlustustoetuse (seotud covid-vaktsiinidega) vähendamine **0,1 mln eurot** (algne eelarve 0,5 mln eurot). Kokkuvõtte tugineb kahjuhüvitiste väiksematele reaalsetele väljamaksetele võrreldes prognoositule. Kahjustatud isikuid kärpimine ei mõjuta.

Tervisekassa eraldise „Vanemapuhkuselt saabunute soodsam haigushüvitis“ kokkuvõtte **1,29 mln eurot**. Tegemist on uue meetmega, mis käivitub 2024. a II poolaastal. 2024. aasta täitmise andmetele tuginedes prognoositakse 2025. aastal väiksemat kulu.

Ravimite, verepreparaatide, meditsiiniseadmete kättesaadavus:

Raviameti tööjõu- ja majanduskulude kokkuvõtte **0,36 mln eurot**.

Horisontaalsed kärped (erinevad programmitegevused), sh tervise tulemusvaldkond

- Sotsiaalministeeriumi tööjõu- ja majandamiskulud (üritused, koolitused, lähetused) **0,42 mln eurot** (ligi 50% tervisevaldkond);
- Terviseameti tööjõu- ja majandamiskulud (koolitused, lähetused, kampaaniad ja transpordikulu) **0,35 mln eurot**;
- TEHIK tööjõu- ja majandamiskulud (büroo, töökohateenus, üritused, infosüsteemide hooldus) **0,34 mln eurot**;

2. Millised valdkonnad saavad kärbetest kõige enam mõjutatud?

Kärbetest on kõige enam mõjutatud tervisevaldkonna asutuste tööjõu- ja majandamiskulud ning vanemapuhkusejärgne haigus- ja hoolduslehtede soodsamas määras hüvitamine ja harvikaigustega laste ravi (selgitatud eespool).

3. Kuidas Te hindate kärbeta mõju valdkonna teenuste kvaliteedile ja üldisele toimimisele?

Üldine põhimõte arutelude juures on olnud, et tahame säilitada vajalike teenuste kättesaadavuse abivajajatele.

Vaatamata kärbetale jätkatakse valdkonna jaoks olulisemate tegevustega ja valdkond on saanud laiapindne riigikaitse jaoks baasilisi lisavahendeid - Terviseameti kriisideks valmisoleku ja struktuuri tugevdamiseks 2,7 mln eurot aastas, nakkushaiguste sentinel-seire jaoks ligi 0,5 mln eurot aastas, tervisevaldkonna riigi tegevusvarude täiendamiseks ja hajutamiseks ligi 0,5 mln eurot aastas ning vaimse tervise ja psühhosotsiaalse toe pakkumise süsteemi väljatöötamiseks 0,07 mln eurot aastas.

4. Kas on plaanis koondada töötajaid või vähendada ministeeriumi personalikulusid? Kui jah, siis millises ulatuses?

Oleme Sotsiaalministeeriumi juba praegu üsna õhukeseks kärpinud ja otsime sellele vaatamata pidevalt võimalusi, kuidas veelgi efektiivsemalt saada hakkama meile seatud ülesannete täitmisega. Tõhustame poliitikavaldkondade juhtimist kogu haldusalas, et lahendaksime maksumaksja jaoks olulisi probleeme tervikliku teenusega/pakuksime kodanikule lahendusi võimalikult terviklikult.

Sotsiaalministeeriumis koondasime mullu viis inimest ja kokku kaotasime 17 ametikohta. Tänavust koondamiste lõppnumbrit ei ole praegu võimalik öelda. Ühelt poolt oleme poliitikavaldkondade juhtimise tõhustamiseks oma ametikohti reorganiseerimas ja mõned koondamised on olnud seoses sellega – kokku 8 inimest. Tuleva aasta tööplaanide ja täpsema eelarve koostamine aga alles algab, mis tähendab, et kuidas täpselt jaotub sotsiaalministeeriumi tööjõu- ja majandamiskulude kärbe 438 000, selgub selle protsessi käigus aasta lõpuks.

5. Kas töötajate tööülesanded automatiseeritakse? Kui jah, siis palun tooge välja konkreetsed projektid, mis on suunatud automatiseerimisele või tehisintellekti kasutamisele.

Ministeeriumi ametkond ei ole nii suur, et spetsiaalse tehisintellekti treenimine mingis tööprotsessis annaks tänastes oludes märkimisväärseid tulemusi kokkuhoiu näol. Tuleb ka arvestada, et ühetaolisi protsesse on aastate jooksul juba optimeeritud ning paljud sellised protsessid on ka moel või teisel tsentraliseeritud - näiteks Riigi Tugiteenuste keskusesse, IT-majadesse. Seetõttu toetame Sotsiaalministeeriumis töötajaid pigem tavapäraste AI tööriistade (nagu Chat GPT jt) kasutamisel, eraldi projekti selleks ei ole.

Tervishoiu valdkonnas on tehisintellekti tööriistu kasutusele võetud juba varasemalt, näiteks Otsusetugi meditsiinitöötajatele. Meditsiinisektoris on siiski automatiseerimine ja tehisintellekti kasutuselevõtt pikaldane protsess, kuna eeldab enamasti meditsiiniseadme sertifikaadi olemasolu ning selle taotlemine ELi regulatsioonide kohaselt on ajamahukas.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
 Riina Sikkut

terviseminister

Anette Mäletjärv
Anette.Maletjarv@sm.ee